

LUND UNIVERSITY

Dendrokronologisk analys av Ristomta gård - logen samt äldre undersökningar av norra uthuset (magasinet) och södra flygeln

Linderson, Hans

2022

Document Version:
Förlagets slutgiltiga version

[Link to publication](#)

Citation for published version (APA):

Linderson, H. (2022). *Dendrokronologisk analys av Ristomta gård - logen samt äldre undersökningar av norra uthuset (magasinet) och södra flygeln*. (Dendrorapporter i Lund; Vol. 2022:85). Lund University.

Total number of authors:

1

General rights

Unless other specific re-use rights are stated the following general rights apply:

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal

Read more about Creative commons licenses: <https://creativecommons.org/licenses/>

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

LUND UNIVERSITY

PO Box 117
221 00 Lund
+46 46-222 00 00

LUND UNIVERSITY

DEPARTMENT OF QUATERNARY GEOLOGY
KVARTÄRGEOLOGISKA AVDELNINGEN
HANS LINDERSON

05 November 2022, 19 Juni 2022 & 12 Maj 2010

Nationella Laboratoriet för Vedanatomi och Dendrokronologi, rapport nr
2010:37+2022:49+2022:85

Hans Linderson

**DENDROKRONOLOGISK ANALYS AV RISTOMTA GÅRD – LOGEN
SAMT ÄLDRE UNDERSÖKNINGAR AV NORRA UTHUSET (MAGASINET)
OCH SÖDRA FLYGELN**

Uppdragsgivare: Per Ranch, Ristomta Gård, 148 97 Sorlunda

Område: Södertörn, Sorunda församling, Nynäshamns kommun **Prov nr:** 72821-81825

Antal prov: 5 sågprover

Dendrokronologiskt objekt: Norra uthuset/magasin två plan

Resultat: November 2022, loge

CATRA S Dendro nr:	Prov Nr : Markplan Övre plan	Träd slag	Antal år	Splint (Sp) Bark (B) Vank. (W)	Datering av yttersta årsring i provet	Beräknat Fällningsår E(Efter) V(vinterhalv- året)	Trädets egenålder ±10 år AD
72821	Mellanvägg	Tall	112	Sp 68, W, B	1801	V 1801/02	1680
72822	Mellanvägg	Tall	114	Sp 67, W, B	1800	V 1800/01	1670
72823	Mellanvägg	Tall	106	Sp59, W	1801	V 1801/02	1680
72824	Takbj källare	Tall	95	Sp 53, W	1801	V 1801/02	1690
72825	Takbj källare	Tall	165	Sp 76, W, B	1802-LW	Juni 1802	1620

Beskrivning av den dendrokronologiska analysen:

Virket dateras från **vinterhalvåret 1800/01 till Juni 1802**. Då den yngsta stocken utgör bland de lägst sittande virket i byggnaden, takbjälke i källaren, vilket bestämmer åldern för byggnaden, sannolikt ovanligt exakt. Så att byggnaden är uppförd andra halvan av 1802 eller möjligen något år senare. Virket är hämtat från två närliggande områden, sannolikt inom fastigheten. Bäst dateras virket mot "Slussen" i Stockholm. Det vill säga den delen av Slussen-materialet som täcker 1700-talet.

Resultat: Maj 2022, magasin

CATRAS Dendro nr:	Prov Nr : Markplan Övre plan	Träd slag	Antal år	Splint (Sp) Bark (B) Vank. (W)	Datering av yttersta årsring i provet	Beräknat Fällningsår E(Efter) V(vinterhalv- året)	Trädets egenålder uppskattn
72814	M1; Mpl	Tall	168	Sp-75, W, B	1785	V 1785/86	180
72815	M2; Mpl	Tall	89	Sp-49, W, B	1781	V 1781/82	100
72816	M3; Öpl	Tall	74	Sp-47, W, B	1784	V 1784/85	90
72817	M4; Öpl	Tall	88	Sp-48, W	1785	V 1785/86	100
72818	M5; Öpl	Tall	58	Sp-38, W, B	1785	V 1785/86	70

Beskrivning av den dendrokronologiska analysen:

Tre av fem prover dateras så att avverkningen har skett **vinterhalvåret 1785/86**, vilket ange den yngsta dateringen och rimligen ligger nära den tiden då byggnaden uppfördes. Bästa förslag är 1786, tidigast hösten 1785.

Två timmer får en något äldre avverkningstid. Det är rimligt att man lagrar timmer något år så att man uppnått tillräcklig mängd för att uppföra byggnaden i sin helhet. Att prov M2 är fyra år äldre kan hänga samman med att andra byggnader byggdes, måhända kan andra daterade byggnader visa på detta.

Proveniensen är lokal, dock i flera fall med skilda ståndorter. Prov M1 och M2 bör vara av gemensam ståndort.

Uppdragsgivare: Per Ranch, Ristomta Gård, 148 97 Sorlunda Pnr 581208-0298

Område: Södertörn, Sorunda församling, Nynäshamns kommun **Prov nr:** 72366-374

Antal prov: 9 prover

Dendrokronologiskt objekt: Hjärtvägg i södra flygeln enligt skiss.

Resultat: 2010, södra flygeln

CATRAS Dendro nr:	Prov Nr :	Träd slag	Antal år	Splint (Sp) Bark (B) Vank. (W)	Datering av yttersta årsring i provet	Beräknat Fällningsår E(Efter) V(vinterhalv-året)	Trädets egenålder uppskattn
72366	1	Tall	90	Sp-50, W, B	1795	V 1795/96	110-130
72367	2	Tall	113	Sp-55, W, B	1795	V 1795/96	130-150
72368	3	Tall	90	Sp-43, W, B	1768	V 1768/69	110-130
72369	4	Tall	70	Sp-44, W	1768	V 1768/69	90-110
72370	5	Tall	81	Sp-37, W, B	1768	V 1768/69	100-120
72371	6	Tall	49	Sp-49, W, B	1768	V 1768/69	70-90
72372	7	Tall	56	Sp-38, W, B	1768	V 1768/69	70-90
72373	8	Tall	55	Sp-39, W, B	1768	V 1768/69	70-90
72374	9	Tall	52	Sp-38, W, B	1768	V 1768/69	70-90

Beskrivning av den dendrokronologiska analysen:

Virket i dörrposten uppvisar två tydliga dateringsresultat. Prov 3-9, som motsvarar samma stockvarvsnivå, dateras till **vinterhalvåret 1768/69**. Prov 1-2 dateras till **vinterhalvåret 1795/96**. Vanligen lagrar man inte stora mängder virke lång tid, det är därför mest sannolikt att byggnaden är uppförd 1769. Byggnaden har höjts, 1796 eller något år senare, genom att två stockvarv har införts nederst i timmerväggen.

Virket, prov 3-9, är sörmländskt och kan ha tämligen lokal härkomst. Prov 1-2 är sannolikt från Sörmland men någon starkare koppling till den förra gruppen kan inte göras.

Hans Linderson

Sölvegatan 12, S-223 62 Lund Tel. +46-46-2227891, 2223959 e-mail: Hans.Linderson@geol.lu.se

---

Faktura framställs senare av Lunds Universitet.
Mätresultaten kommer att bevaras på laboratoriet och utnyttjas i universitetets forskning.
Proverna kommer att ingå i RAÄ´s arkiv och förvaltas av laboratoriet.
Rapporter och andra skrifter angående de dendrokronologiska resultaten tas tacksamt emot.
Kompletterande prover från fastigheten som levereras inom ett år debiteras utan projektkostnad.
Med hälsning och önskan om fortsatt samarbete.

Hans Linderson, Laboratorieföreståndare
Lunds Universitet
Laboratoriet för Vedanatomi och Dendrokronologi, Sölvegatan 12, 223 62 Lund
E-post: Hans.Linderson@geol.lu.se
Tel: 046-2227891 , 0738-448812